

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 9C/173/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414211080
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Taťána Poláková
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2017:1414211080.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV samosudkyňou JUDr. Taťanou Polákovou v právnej veci žalobcu: I.. U. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. cesta XXXX/XX, Q., štátny občan SR, zastúpený JUDr. Peter Kovesi, advokát, Medená 12, Bratislava, proti žalovaným: 1. T. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. P. A. XXXX/X, Q., štátny občan SR, 2. D. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. W. 9, Q., štátny občan SR, 3. M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. P. A. XXXX/X, Q., štátny občan SR, zastúpení AGILITA ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA, spol. s r.o., Panenská 7, Bratislava, 4. L. L. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. cesta XX, Q., štátny občan SR, o určenie, že dôvody vydedenia nie sú dané a žalobca je dedičom po poručiteľovi, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu o určenie, že dôvody vydedenia žalobcu I.. U. C., nar. X.X.XXXX, bytom R. cesta XXXX/XX, Q., jeho otcom I. C., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, uvedené v Listine o vydedení zo dňa 30.01.2013 spísanej vo forme notárskej zápisnice N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 na Notárskom úrade v Q. notárom T. L. F. nie sú dané a žalobca je dedičom po poručiteľovi zamietá.
- II. Žalovaným v 1. až 3. rade sa priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.
- III. Žalovanému v 4. rade sa nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 17.6.2014 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že závet poručiteľa I. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX a listina o vydedení I.. U. C., nar. X.X.XXXX spísaná formou Notárskej zápisnice N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 u notárky T. L. F. so sídlom Q. 4, Q., ako aj Notárska zápisnica N 95/2013, Nz 4023/2013, NCRza 625/2013, NCRIs 4126/2013 spísaná u notárky T. L. F. so sídlom Q. XX, Q. sú neplatné.

2. Žalobu odôvodnil tým, že je synom poručiteľa I. C., naposledy bytom Na barine XXXX/X v Q.. Poručiteľ dňa 30.1.2013 formou Notárskej zápisnice N 66/2013, Nz 3191/2013 spísal závet a listinu o vydedení a dňa X.X.XXXX formou Notárskej zápisnice N 95/2013 spísal Dodatok k závetu. Na Notárskom úrade T. L. Q. so sídlom K. XX, Q. prebieha dedičské konanie po poručiteľovi. R. konanie bolo Uznesením Okresného súdu Bratislava IV dňa 30.4.2014 prerušené a navrhovateľ bol odkázaný na podanie žaloby. Podľa Notárskej zápisnice z 30.1.2013 poručiteľ zanechal: vnukovi L. C. sumu 10.000 eur, písací stroj kufríkový a všetky obrazy a knihy, vnukovi D. C. sumu 10.000 eur a všetko jeho šatstvo a posteľné prádlo, vnučke M. C. sumu 10.000 eur, synovi T. C. sumu 3.000 USD. Poručiteľ v závete uviedol, že v prípade, že by v čase smrti mal ešte ďalší majetok, tento zanecháva závetným dedičom, každému v rovnakom podiele. Žalobca v žalobe ďalej uviedol, že taktiež touto notárskou zápisnicou vydedil svojho syna - žalobcu z dôvodu, že o poručiteľa neprejavoval opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať. Všetky dôvody sú rozpísané tromi veľmi všeobecnými vetami a vôbec nie sú pravdivé. Ďalej sa odvoláva na rukou písaný text, z ktorého vôbec nevyplýva, že by sa žalobca o poručiteľa nestaral, skôr v ňom opisuje svoj život. Notárskou zápisnicou N 95/2013, Nz 4023/2013 bol urobený Dodatok k závetu N 66/2013, Nz 3191/2013, v ktorom poručiteľ zmenil pôvodný závet v časti, v ktorej naložil so svojim ďalším majetkom tak, že ho rovnomerne rozdelil medzi všetkých závetných dedičov a to tak, že

tento majetok ponechal synovi T. C.. Dôvody, ktoré poručiiteľ uviedol v listine o vydedení sú nepravdivé, zjavne bol pod tlakom žalovaného v 1. rade. Žalobca v žalobe ďalej uviedol, že svojich rodičov pravidelne navštevoval celý život. Po ich presťahovaní do domova sociálnych služieb návštevy pokračovali. Rodičia boli umiestnení v penziónovej časti v jednoizbovom byte. Neskôr po zhoršení zdravotného stavu bola matka umiestnená na trojposteľovej izbe na oddelení pre trvale ležiacich pacientov. Otca každoročne pozývali na Vianoce, Nový rok, Veľkú noc a na všetky oslavy, ktoré doma organizovali. Tiež ho pozývali na nedeľné obedy. Matka zomrela 10.4.2008. Jej pohreb vybavovala jeho manželka, spolu s otcom a švagrinou. V listine o vydedení sa uvádza, že od pohrebu matky ho otec fakticky nevidel. Toto tvrdenie je v rozpore so skutočnosťou. Príkladmo uviedol, že v máji 2008 sa stretol s otcom, aby mu odovzdal uschované predmety pre účely dedičského konania po matke. Celá rodina sa zúčastnila uloženia matkinej urny do rodinného hrobu v C.. Riešili problémy s ubytovaním otca, keď nebol spokojný a sťažoval sa na starostlivosť. Otec bol na oslave jeho i manželkinej 60-ky v roku 2009. Otcovi nakupovali. Pravidelne sa zaujímali o jeho zdravotný stav. Vie, ktorého lekára otec navštevoval, ktoré operačné zákroky podstúpil a nepriamo sa oňho staral aj vnuk L., ktorý je lekár a mu sprostredkoval vyšetrenia. V jeho posledných dňoch mu vybavovali umiestnenie v inom domove, podľa jeho želania, kam sa však už nestihol presťahovať. Žalobca v žalobe ďalej uviedol, že poznal otcove politické názory, finančnú situáciu, spôsob stravovania, miesta prechádzok a rekreačných pobytov a iné podrobnosti. Od roku 2011 mal veľa starostí s vlastnou rodinou (ťažko chorá manželka a invalidný vnuk). Nešoféruje, a tak už nemohol otcovi pomáhať s veľkými nákupmi. Spoliehal sa na brata a švagrinu, ktorí obidvaja šoférujú. Žalobca poukazoval na ustanovenia zákona, z ktorých vyplýva, že zákon nepozná dodatok k závetu ani zmenu závetu. Platne možno zmenu urobiť len tak, že sa odvolá formou potrebnou pre závet, pôvodný závet a spíše sa nový závet alebo sa zruší závet neskorším platným závetom. V tomto prípade nedošlo ani k odvolaniu závetu ani k spísaniu nového závetu. Došlo len k spísaniu Dodatku k závetu a keďže zákon takúto formu nepozná a výslovne hovorí, že akou formou je možné zmeniť vôľu poručiiteľa, považuje to za neplatné. Žalobca poukazoval na judikatúru podľa ktorej, ak bol závet zrušený neskorším závetom, neobnoví sa jeho účinnosť tým, že neskorší závet bol odvolaný alebo bol zničený. Žalobca je toho názoru, že ak by mala byť posledná vôľa poručiiteľa formálne platná, mal spísať nový závet a nie dodatok.

3. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k žalobe uviedol, že predovšetkým je názoru, že Okresný súd Bratislava IV v uznesení zo dňa 30.4.2014, sp. zn. 65D/326/2013, Dnot 43/2013-69 v druhom odseku nesprávne poučil žalobcu na podanie žaloby. Zdôrazňoval, že počas doterajšieho priebehu dedičského konania vedeného po poručiiteľovi I. C. žalobcu zastupoval advokát, ktorého povinnosťou bolo napriek nesprávne poučeniu súdu podať žalobu procesne správnu a súladnú s ust. § 175k O.s.p. V prípade, ak by súd napriek uvedenému o podanej žalobe konal a rozhodol, konanie by bolo zaťažené vadou, ktorá bude mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uvedeným postupom by boli spôsobené nedôvodné prietahy v dedičskom konaní a odporcom by vznikla škoda nesprávnym postupom súdu. K „Dodatku k závetu“ spísaného formou notárskej zápisnice č. N 95/2013, Nz 4023/2013 žalovaný poukazoval na povahu listiny obsahujúcej prejav poručiiteľovej poslednej vôle, ako závetu, nie je podstatné, aké označenie alebo nadpis sa použije. Je namieste použiť ust. § 35 ods. 2 Obč. zák., podľa ktorého prejav vôle je potrebné vykladať podľa vôle toho, kto právny úkon urobil. „Dodatok k závetu“ bol spísaný formou notárskej zápisnice, obsahujúcej formálne náležitosti a z obsahového hľadiska nepochybne obsahuje vôľu poručiiteľa, podľa ktorej zamýšľal určitým spôsobom nakladať so svojim majetkom a v tejto časti sa predchádzajúci závet spísaný formou notárskej zápisnice č. N 66/2013, Nz 3191/2013 stáva neplatný. Žalovaný v 1. rade ďalej uviedol, že sa dôrazne ohrádza voči tvrdeniu žalobcu, že ... zjavne bol pod tlakom žalovaného v 1. rade. Toto tvrdenie žalobca ničím nepreukázal, a ani nemohol, pretože sa nezakladá na pravde, iba potvrdzuje fakt, že žalobcovi sa nejedná o nič iné, len o jeho vlastný majetkový prospech, ktorý by získal z majetku otca ako poručiiteľa a to ešte v rozpore s jeho prejavenu poslednou vôľou. Žalobca podaním predmetnej žaloby a dôvodmi v nej uvedenými koná podľa názoru žalovaného v 1. rade v rozpore s dobrými mravmi a aj viackrát protichodne mení svoje principiálne postoje v tejto veci. Poukazoval na tvrdenia žalobcu, keď na jednej strane uvádza, že rešpektoval vôľu rodičov nakladať so svojim majetkom tak, ako sami uznajú za vhodné. Na strane druhej žalobca v dedičskom konaní a aj v tejto žalobe fakticky nerešpektuje vôľu svojho otca, nakladať so svojim majetkom podľa svojej vôle. A, čo je ešte horšie, nerešpektuje ani poslednú vôľu svojho otca, ktorú tento nespochybniteľne prejavil do notárskej zápisnice na notárskom úrade. Žalovaný poukazoval na pojednávanie o dedičstve po ich otcovi, konané na notárskom úrade dňa 12.12.2013, kde potom, ako bol žalobca oboznámený so závetom a listinou o vydedení uviedol, že po porade s právnikom sa na ďalšom pojednávaní vyjadrí, či bude alebo nebude namietat dôvody vydedenia. Ďalšie pojednávanie sa konalo 15.1.2014, na ktorom splnomocnený zástupca žalobcu uviedol, že žalobca nenamietat dôvody

vydedenia. Na ďalšom pojednávaní o dedičstve po poručiteľovi I. C., ktoré sa na notárskom úrade konalo 11.3.2014 žalobca už zastúpený advokátom sa vyjadril, že namieta dôvody vydedenia a závet považuje za absolutne neplatný.

4. Žalovaní v 2. a 3. rade zhodne uviedli, že sa stotožňujú s vyjadrením ich otca - žalovaného v 1. rade. Dodávajú, že sú presvedčení o tom, že poručiteľ, ktorý bol ich starým otcom, mal jasný a zrozumiteľný zámer akým usporiada svoje majetkové pomery pre prípad svojej smrti, čoho dôkazom je, že tento svoj zámer - ako prejav svojej slobodnej, zrozumiteľnej a jasne prejavenej vôle realizoval spôsobom najkvalifikovanejším možným, teda priamo u notára do notárskej zápisnice. Starý otec nebol právnik a nevedel posúdiť, či postup notára bol súladný so zákonom, alebo nie. V každom prípade však, jeho posledná vôľa je jednoznačná a nespochybniteľná a táto skutočnosť by mala byť z ich pohľadu jedinou a prioritnou, ktorou by sa mal súd pri prejednávaní podanej žaloby zaoberať. Pre nich je posledná vôľa ich starého otca doslova „posvätná“ a považujú z ich pohľadu za nemorálne akékoľvek jej spochybnovanie, tobôž, ak spochbňuje poslednú vôľu svojho otca jeho vlastný syn - navrhovateľ. Vzhľadom na uvedené, žiadali návrh v celom rozsahu zamietnuť.

5. Predmetom posúdenia súdu bol nárok navrhovateľa, ktorým sa domáhal určenia, že notárska zápisnica N 95/2013, Nz 4023/2013, NCRza 625/2013, NCRIs 4126/2013 spísaná na Notárskom úrade so sídlom v Q., na ulici Q. 4, dňa 6.2.2013, notárkou T. L. F. je neplatná.

6. Čiastočným rozsudkom zo dňa 22.03.2016 č.k. 9C 173/2014-168 súd návrh o určenie, že notárska zápisnica N 95/2013, Nz 4023/2013, NCRza 625/2013, NCRIs 4126/2013 spísaná na Notárskom úrade so sídlom v Q., na ulici Q. 4, dňa 6.2.2013, notárkou T. L. F. je neplatná, zamietol. Konanie o návrhu navrhovateľa o určenie, že závet poručiteľa I. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX spísaný formou formou Notárskej zápisnice N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 na Notárskom úrade so sídlom v Q., na ulici Q. 4, dňa 30.1.2013, notárkou T. L. F. je neplatný zastavil.

7. V čiastočnom rozsudku súd uviedol, že o nároku žalobcu o určenie, že listina o vydedení I.. U. C., nar. X.X.XXXX spísaná formou Notárskej zápisnice N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 na Notárskom úrade so sídlom v Q., na ulici Q. 4, dňa 30.1.2013, notárkou T. L. F. je neplatná, súd rozhodne v rozhodnutí konečnom a o trovách konania tiež rozhodne v rozsudku konečnom.

8. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie.

9. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 25.10.2016, č.k. 5Co/246/2016-200 čiastočný rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil.

10. Predmetom posúdenia tak zostal už len nárok žalobcu o určenie, že listina o vydedení Ing. U. C., nar. X.X.XXXX spísaná formou Notárskej zápisnice N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 u notárky T. L. F. so sídlom Q. 4, Q. je neplatná.

11. Na pojednávaní konanom dňa 27.02.2017 právny zástupca predniesol, že aktuálne sa žalobca domáha určenia, že listina o vydedení I.. U. C., nar. X.X.XXXX spísaná formou Notárskej zápisnice N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 u notárky T. L. F. so sídlom Q. 4, Q. je neplatná, a tiež určenia, že dôvod vydedenia žalobcu nie je daný.

12. Dňa 06.03.2017 bolo tunajšiemu súdu doručené podanie žalobcu, ktorý prostredníctvom právneho zástupcu navrhol, aby súd pripustil zmenu petitu žaloby v znení:

13. Súd určuje, že dôvody vydedenia žalobcu I.. U. C., nar. X.X.XXXX, bytom R. cesta XXXX/XX, Q., jeho otcom I. C., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, uvedené v Listine o vydedení zo dňa 30.01.2013 spísanej vo forme notárskej zápisnice N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 na Notárskom úrade v Q. notárom T. L. F. nie sú dané a žalobca je dedičom po poručiteľovi.

14. Žalovaní v 1. až 3. rade v písomnom vyjadrení zo dňa 27.03.2017 uviedli, že s návrhom na zmenu petitu nesúhlasia. Vzniesli námietku premlčania žalobcom uplatneného petitu žaloby poukazujúc na ustanovenie § 100 ods. 1, § 101 Obč. zákonníka s odôvodnením, že poručiteľ, pán I. C. zomrel XX.XX.XXXX. Žalobca sa svojou žalobou zo dňa 17.06.2014 domáhal určenia, že závet poručiteľa I. C., nar. XX.XX.XXXX a listina o vydedení I.. U. C., nar. XX.XX.XXXX, spísaná u notárky T. L. F. so sídlom Q. 4, Q., ako aj Notárska zápisnica N 95/2013, NZ 40/2013, NCRza 625/2013, NCRIs 4126/2013 spísaná u notárky T. L. F. so sídlom Q. 4, Q. sú neplatné. V poslednom návrhu na zmene petitu prednesenom žalobcom ústne do zápisnice na pojednávaní dňa 08.12.2015 sa žalobca domáhal určenia, že listina o vydedení I.. U. C., nar. XX.XX.XXXX, spísaná formou notárskej zápisnice N 66/2013, NZ 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 u notárky T. L. F. so sídlom Q. 4, Q. je neplatná a tiež určenia, že Notárska zápisnica N 95/2013, NZ 40/2013, NCRza 625/2013, NCRIs 4126/2013 spísaná u notárky T. L. F. so sídlom Q. 4, Q. je neplatná. Žalobca sa takto od podania žaloby do dňa 06.03.2017 domáhal určenia, že závet i listina o vydedení sú neplatné. Žalobca sa vo svojom návrhu na zmenu petitu žaloby domáha úplne nového právneho nároku, a to určenia, že dôvody vydedenia žalobcu uvedené v Listine o vydedení zo dňa 30.01.2013 nie sú dané a žalobca je dedičom po poručiteľovi. Uviedli tiež,

že aj za predpokladu, že by súd návrhu na zmenu petitu žaloby vyhovel, vznášajú voči zmenenému žalobnému petitu námietku premlčania, a to z dôvodu, že právny nárok, o ktorého určenie sa žalobca prostredníctvom návrhu na zmenu petitu žaloby domáha je premlčaný.

15. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 30.03.2017 uviedol, že žalobu podal dňa 17.06.2014, nakoľko uznesením Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 30.04.2014 sp. zn. 65D/326/2013, ktoré mu bolo doručené 15.05.2014 bolo dedičské konanie prerušené. Z uvedeného vyplýva, že právo nebolo premlčané.

16. Uznesením zo dňa 10.08.2017 č.k. 9C 173/2014-268 zmenu petitu žaloby pripustil, keď výsledky doterajšieho konania mohli byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe.

17. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s Notárskou zápisnicou N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 spísanou dňa 30.1.2013 na Notárskom úrade v Q., Q. 4, notárkou T. L. F., Notárskou zápisnicou N 95/2013, Nz 4023/2013, NCRza 625/2013, NCRIs 4126/2013 spísanou dňa 6.2.2013 na Notárskom úrade v Q., Q. 4, notárkou T. L. F., dedičským spisom tunajšieho súdu sp.zn. 65D 326/2013, ako aj ostatným obsahom spisu a zistil tento skutkový stav:

18. Dňa 30.1.2013 bola T. L. F., notárkou v Q., v sídle jej notárskeho úradu I. C., nar. XX.X.XXXX, bytom Na barine č. X v Q. vo forme notárskej zápisnice pod sp. zn. N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 spísaný závet, podľa ktorého pán I. C. všetok svoj majetok spočívajúci vo finančných prostriedkoch uložených vo F. úverovej banke, a.s. a N. obchodnej banke, a.s. ponecháva odporcom v 1. až 4. rade. V prípade, že by v čase smrti mal ešte nejaký ďalší majetok, tento ponecháva závetným dedičom každému v rovnakom podiele. Pán C. v závete vyhlásil, že má dve deti menom T. C., nar. XX.X.XXXX a U. C., nar. X.X.XXXX a že bol poučený o relatívnej neplatnosti závetu, vzhľadom na potomkov ako neopomenuteľných dedičov v zmysle § 479 Obč. zákonníka. Pán I. C. po dôkladnom uvážení a zo slobodnej vôle rozhodol sa vydediť svojho syna U. C., nar. X.X.XXXX s odôvodnením, že napriek tomu, že sa o syna U. a celú jeho rodinu dôkladne celý život staral, syn U. neprejavuje oňho opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať. Dňa 6.2.2013 bola T. L. F., v sídle jej notárskeho úradu I. C. vo forme notárskej zápisnice pod N 95/2013, Nz 4023/2013, NCRza 625/2013, NCRIs 4126/2013 spísaný dodatok k závetu sp. zn. N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013, ktorým p. I. C. zmenil svoj pôvodný závet v časti, v ktorej naložil so svojim ďalším majetkom, ktorý konkrétne nepridelil žiadnemu zo závetných dedičov. Pôvodne chcel tento majetok zanechať závetným dedičom, každému v rovnakom podiele. Toto ustanovenie mení tak, že v prípade, že bude v čase svojej smrti vlastniť ešte ďalší, závetným dedičom nerozdelený majetok, tento všetok ponecháva synovi T. C., nar. XX.X.XXXX, ktorý s nim môže naložiť podľa vlastného uváženia. Všetky ostatné rozhodnutia a vyhlásenia uvedené v pôvodnom závetu, vrátane listiny o vydedení ponecháva v platnosti.

19. Predmetom posúdenia tak bol nárok o určenie, že dôvody vydedenia žalobcu nie sú dané a žalobca je dedičom po poručiteľovi.

20. Dňa XX.X.XXXX I. C. zomrel. Dedičské konanie po ňom je vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 65D/326/2013. Uznesením zo dňa 30.4.2014 bolo konanie o dedičstve prerušené. Súd odkázal I. U. C., aby v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia podal na príslušný súd žaloby o určenie neplatnosti závetu, obsahujúceho aj listinu o vydedení a určenie, že dôvod vydedenia nie je daný, spísaných 30.1.2013 do Notárskej zápisnice pod sp. zn. N 66/2013, Nz 3191/2013 notárkou T. L. F., závetu spísaného dňa 6.2. 2013 do Notárskej zápisnice pod sp. zn. N 95/2013, Nz 4023/2013 notárkou T. L. F..

21. V prejednávanej veci nebolo sporné, že uznesením súdu prvej inštancie sp. zn. 65D/326/2013 zo dňa 30.04.2014 bolo podľa § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. konanie o dedičstve prerušené do právoplatného skončenia súdneho konania o návrhu na určenie neplatnosti závetu, listiny o vydedení a o určenie, že dôvod vydedenia nie je daný, pričom súd stanovil žalobcovi lehotu 30 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia na podanie takejto žaloby.

22. Žalobca žalobu o určenie podľa uznesenia dedičského súdu nepodal.

23. Podal žalobu o určenie, že Notárska zápisnica N 95/2013, Nz 4023/2013, NCRza 625/2013, NCRIs 4126/2013 spísaná na Notárskom úrade so sídlom Q. XX, Q., dňa 06.02.2013 notárkou T. L. F. je neplatná, návrh o určenie, že závet poručiteľa I. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX spísaný formou Notárskej zápisnice N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 na Notárskom úrade so sídlom Q. 4, Q. dňa 30.01.2013 notárkou T. L. F. je neplatný a tiež určenia, že listina o vydedení I. U. C. nar. XX.XX.XXXX spísaná formou Notárskej zápisnice N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 na Notárskom úrade so sídlom Q. 4, Q. dňa 30.01.2013 notárkou T. L. F. je neplatná.

24. Vzhľadom k tomu, že žalobca nepodal žalobu o určenie, že dôvod vydedenia nie je daný a že žalobca je dedičom po poručiteľovi, ktorú podal na súd až dňa 06.03.2017, lehotu na podanie takejto žaloby zmeškal.

25. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe, v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

26. Podľa § 100 ods. 2 OZ premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

27. Premlčanie (inveteratio) má pobádať oprávnený subjekt k tomu, aby pod sankciou premlčania uplatnil svoje právo v ustanovených lehotách na príslušných orgánoch a aby tak donekonečna neodďaľoval požiadavku splnenia od povinného subjektu. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch, a to prípadne aj za cenu straty vynútiteľnosti práva. Obdobný zmysel má v procesnom práve inštitút právoplatnosti. Právne vzťahy založené právoplatným rozhodnutím sa presadzujú aj vtedy, ak nezodpovedajú skutočným právnym vzťahom.

28. Premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnou vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou premlčania. Premlčanie je teda uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t.j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať.

29. Námietka premlčania je inštitútom hmotného práva, ktorá je upravená v ustanovení § 100 ods. 1 OZ. Podľa tohto ustanovenia sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 OZ).

30. Podľa § 101 ods. 1 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

31. Právo môže byť vykonané prvý raz, keď vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu, teda, keď je actio nata. Tento okamih je dasný objektívne a nezávisle na subjektívnej okolnosti (napr. na tom, že oprávnený nevedel o svojom práve).

32. Žalobca sa o skutočnosti, že bol svojim otcom vydedený dozvedel na pojednávaní o dedičstve konanom na Notárskom úrade T. L. Q. dňa 12.12.2013. Nasledujúci deň začala plynúť trojročná premlčacia lehota, ktorá uplynula dňa 13.12.2016. Žaloba o určenie, že dôvod vydedenia nie je daný a je dedičom po poručiteľovi bola podaná dňa 06.03.2017, je preto nárok žalobcu aj z tohto dôvodu premlčaný.

33. Podľa § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak to vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) na určení právnej slutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

34. Podľa § 175k ods. 2 O.s.p. však rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu. Ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča. Žaloba podaná v zmysle § 175k ods. 2 O.s.p. nie je určovacou žalobou v zmysle § 80 písm. c) O.s.p., ale je žalobou na určenie právnej skutočnosti, u ktorej naliehavý právny záujem vyplýva z právneho predpisu. Takáto žaloba preto nemôže byť zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, avšak iba v tom prípade, ak vo veci bol namieste postup podľa citovaného ustanovenia.

35. Základným procesným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je v zmysle § 137 písm. c) O.s.p. existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania sa musí súd zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania. Určovacia žaloba predpokladaná uvedeným ustanovením je preventívneho charakteru a má miesto jednak tam, kde možno pomocou nej eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, jednak v prípadoch, v akých určovacia žaloba účinnejšie než v iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu, tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov. Tieto funkcie určovacej žaloby korešpondujú práve s podmienkou naliehavého právneho záujmu, ak nemožno v konkrétnom prípade očakávať, že ich určovacia žaloba bude plniť, nebude ani naliehavý právny záujem na takomto určení. Ak súd zamiet

určovaciú žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, je vylúčené, aby súčasne žalobu preskúmal po vecnej stránke.

36. Otázka, aká žaloba sa má podať, ak sa stane určitá skutočnosť v rámci dedičského konania spornou, je riešená stabilnou judikatúrou. Pri rovnakej právnej úprave ako je v SR, súd poukazuje aj na výstižnú rozhodovaciú prax NS ČR. Tento napríklad vo veci sp. zn. 30Cdo/925/2002 uviedol, že predpokladom ustanovenia § 175k ods. 2 O.s.p. ktoré umožňuje odkázať dediča, aby žalobou uplatnil svoje dedičské právo, zodpovedá žalobný petít buď na určenie, že žalobca je dedičom po poručiteľovi, alebo žalovaný dedičom po poručiteľovi nie je .

37. NS ČR ďalej uviedol (napr. v rozsudku sp. zn. 30Cdo/940/2004), že žaloba podaná v zmysle ust. § 175k ods. 2 O.s.p. nie je určovacou žalobou v zmysle § 80 písm. c) O.s.p., ale je žalobou na určenie právnej skutočnosti, u ktorej naliehavý právny záujem vyplýva z právneho predpisu. Sporné skutočnosti alebo právne otázky, ktoré sú pre takéto určenie významné (napr. že závet je neplatný alebo že listina o vydedení je neplatná alebo že dôvody vydedenia nie sú dané) predstavujú iba posúdenie predbežnej otázky, ktoré sa neuvádzajú vo výroku, ale iba v dôvodoch rozhodnutia. Na rozdiel od právnej úpravy obsiahnutej skôr v § 18 Zákona č. 95/1963 Zb. neskôr platný § 175k ods. 2 O.s.p. neumožňuje, aby spôsobilým predmetom sporného konania zahájeného na základe odkazu dedičského súdu bolo iba určenie spornej skutočnosti alebo spornej otázky, hoci by bola významná pre posúdenie dedičského práva.

38. S poukazom na vyššie uvedené, žalobca nemá naliehavý právny záujem ani na aktuálne naformulovanom petite žaloby, t.z.n. na určení, že dôvody vydedenia žalobcu Ing. U. C., nar. X.X.XXXX, bytom R. cesta XXXX/XX, Q., jeho otcom I. C., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, uvedené v Listine o vydedení zo dňa 30.01.2013 spísanej vo forme notárskej zápisnice N 66/2013, Nz 3191/2013, NCRza 505/2013, NCRIs 3279/2013 na Notárskom úrade v Q. notárom T. L. F. nie sú dané a žalobca je dedičom po poručiteľovi.

39. Napokon sa žiada dodať, že pokiaľ žalovaní v 1. až 3. rade žiadali predmetnú žalobu zamietnuť, rešpektovať závet poručiteľa a namietali, že podanie žaloby je v rozpore s dobrými mravmi, súd uvádza, že v rozpore s dobrými mravmi môže byť výkon práv a povinností z právneho vzťahu a nie procesný úkon - podanie žaloby. Podanie žaloby urobené žalobcom je zákonom priamo stanovená možnosť jeho ochrany pred vydedením a z tohto pohľadu využitie procesnej ochrany, ktorý dobrým mravom odporovať nemôže.

40. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

41. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Žalovaní v 1. až 3. rade mali v konaní o nároku žalobcu úspech v celom rozsahu, preto im súd v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p. priznal nárok na náhradu trov konania, o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku.

43. Úspešnému žalovanému v 4. rade súd nárok na náhradu trov konania nepriznal, keď sa jedná o vzťah otec a syn, žalovaný v 4. rade žiadal žalobe svojho otca vyhovieť a aj v prípade neúspechu žalobcu v konaní náhradu trov konania nepožadoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne v dvoch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.) Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

zmysle § 363 C.s.p. sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 1, 2 a 3 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, sa týkajú procesných podmienok,

- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Exekúciu možno vykonať len na návrh oprávneného alebo na návrh toho, kto preukáže, že naňho prešlo právo z rozhodnutia (§ 37 ods. 3) (ďalej len "oprávnený").

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa tohto zákona, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 1, 2 Exekučného poriadku).